

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT
Enhet 2

DOM
2013-03-04
meddelad i
Huddinge

Mål nr B 15039-11

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Åklagare

Kammaråklagare Fredrik Ingblad
Åklagarmyndigheten
Internationella åklagarkammaren i Stockholm

Målsägande

Ifpi Svenska Gruppen
Box 1429
111 84 Stockholm

Tilltalad

NN, 71

Brandbergen

Offentlig försvarare:
Advokat Henrik Olsson Lilja
Advokatfirman Althin
Skeppsbron 28, 3 tr
111 30 Stockholm

DOMSLUT

Begångna brott

Medhjälp till brott mot upphovsrättslagen

Lagrum

2, 46, 53 och 57 §§ upphovsrättslagen
(1960:729) samt 23 kap 4 § brottsbalken

Påföljd m.m.

1. Villkorlig dom
2. Dagsböter 40 å 220 kr

Förverkande och beslag

1. I beslag tagna hårddiskar förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten i Stockholms län; beslagsliggare 2010-0201-BG1517 p 3:1, 3:2 och 4).
2. Beslaget av DVD-skiva ska bestå till dess domen vunnit laga kraft. Därefter ska godset lämnas ut till Ifpi Svenska Gruppen (Polismyndigheten i Stockholms län; beslagsliggare 2009-0201-BG23188 p 1).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

Henrik Olsson Lilja får ersättning av staten med 48 430 kr. Av beloppet avser 9 686 kr mervärdesskatt. Av denna kostnad ska NN till staten återbetala hela beloppet.

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat i enlighet med bilaga 1 med där gjorda justeringar.

NN har förnekat ansvar för brott. NN har, såsom tingsrätten förstått hans inställning, godtagit de uppgifter som framkommit genom bevissäkringen men invänt att det inte är han som anordnat fildelningstjänsten och att det inte är han som har underhållit, administrerat, övervakat, kontrollerat och finansierat driften av den. Han har vidare anfört att IP-adressen 84.55.94.159, som han är abonnent på, har kapats av en för honom okänd person, vilket han vid flera tillfällen har påtalat för internetleverantören Ownit, utan att han fått någon hjälp.

DOMSKÄL**Skuldfrågan**

Förhör har hållits med NN och med vittnet, Magnus Mårtensson.

Åklagaren har åberopat den bevisning som framgår av bilaga 1.

Åklagaren har sakframställningsvis anfört bl a följande.

Olovlig fildelning avseende musik- eller filmfiler sker digitalt över internet och inom olika nätverk. För att möjliggöra överföring av filer krävs en specifik mjukvara (fildelningsprotokoll) i de involverade datorerna. Den i detta målet aktuella mjukvaran benämns DC ++ (direct connect) och används främst för överföring av musikfiler. DC++ bygger på att användarna direkt delar med sig av sina filer till andra användare. Inom ett nätverk kan det finnas tusentals användare och för att de ska kunna hitta varandra och den musik de efterfrågar krävs en central server som fungerar som en sambandscentral, i det följande benämnd hubb. För att ingå i nät-

verket behöver användarna ansluta sig till hubben. Programvaran för det finns att tillgå gratis via internet. När användaren är ansluten delar denne med sig av de filer denne har på sin dator. För att komma åt andra användares musikfiler skickas en förfrågan om en viss låt eller ett album till hubben, som svarar vilken eller vilka andra användare som innehar den efterfrågade filen. Användaren kan därefter klicka direkt på en länk till den användare som valts och därefter börjar nedladdningen. Filöverföringen sker således direkt mellan användarna men den som administrerar hubben utgör en förutsättning för att användarna ska få kontakt med varandra och för att filerna ska kunna överföras.

Hubbarna har särskilda namn, eller domäner samt en specifik IP-adress. Hubben kan vara sluten eller öppen och vanligtvis sätts olika regler upp, såsom hur stor datamängd användarna minst måste dela med sig för att ingå i nätverket, förbud mot pornografiskt material och förbud mot annat som hubbägaren inte vill ska förekomma. Hubbägaren skriver ett välkomstmeddelande som användarna erhåller vid varje inloggning och hubbägaren administrerar och kontrollerer nätverket. Hubbägaren stänger även av dem som inte följer de angivna reglerna. Hubbens funktion är att ansluta och organisera användarna. Hubben publicerar namn och den mängd data som respektive användare delar med sig samt IP-adresserna till användarna och förmedlar filsökningarna till rätt användare. När hubben stängs ner upphör möjligheterna att söka filer. Inom samma nätverk finns vanligtvis flera hubbar. När en av dem stängs ner, eller slutar fungera skickas användarna vidare till andra hubbar utan att användarna uppmärksammar det men det syns på vilken IP-adress som användaren kopplats upp mot.

Vid en husrannsakan hos NN den 19 januari 2010 fann polisen först två datorer i bostaden och denne uppgav att dessa var de enda datorer som fanns i bostaden. Senare hittades dock i en garderob i dotterns rum ytterligare en dator samt en hårddisk. Samtliga togs i beslag och har undersökts.

När NN förhöordes i samband husrannsakan nämnde denne inget om att han haft problem med internetuppkopplingen, eller att han trott att hans IP-adress varit kapad. Han sa inledningsvis i förhöret den 22 december 2011 inte heller något härom utan det var först sedan han informerats om vilken IP-adress bevissäkringen hade skett mot som han påstod att han haft problem.

Den bevissäkring som skett på uppdrag av IFPI (International Federation of the Phonographic Industry) den 11 juli 2009 har utvisat bl a följande.

IP-adressen till hubben "dc7.abc_network.nu" (i det följande dc7) var den 11 juli 2009 84.55.94.159 (i fortsättningen benämnd 159). På uppdrag av IFPI har ett konsultföretag anslutit sig till den aktuella hubben. IP-adressen innehades vid tillfället av NN och hans bostadsadress var då xvägen, Haninge. Vid uppkopplingen erhöll konsultföretaget välkomstmeddelandet "welcome to Internationals ABC Network" och beskedet att 818 användare för närvarande var uppkopplade med en sammanlagd mängd data om 117,50 terrabit. I meddelandet angavs att hubbens namn var "dc9.abc_network.nu" (i det följande dc9).

IFPI har säkrat bevis på tillgänglighet av ljudfiler hos några av de användare som denna dag var uppkopplade mot hubben genom att slumpvis söka efter ett femtiotal låtar hos var och en av fem användare. Ljudfilerna har laddats ned från respektive användare och sparats i dataloggar. Efter avdrag för några ljudfiler vars rättigheter i Sverige inte ägs av IFPI:s medlemmar bevissäkrades följande.

- Från användaren "igge" laddades 48 filer ner samtidigt som denne tillgängliggjorde sammanlagt 7 434 ljudfiler.
- Från användaren "Mambowitch" laddades 49 filer ner samtidigt som denne tillgängliggjorde sammanlagt 6 182 ljudfiler.
- Från användaren "Toms" laddades 41 filer ner samtidigt som denne tillgängliggjorde sammanlagt 13 702 ljudfiler.

- Från användaren "airborn" laddades 43 filer ner samtidigt som denne tillgängliggjorde sammanlagt 5 570 ljudfiler.
- Från användaren "charger 10/10" laddades 44 filer ner samtidigt som denne tillgängliggjorde sammanlagt 7 937 ljudfiler.

Efter avdrag för tre dubletter har vid bevissäkringen 222 ljudfiler överförts från dessa fem användare till den konsult IFPI anlitat.

NN har berättat bl a följande

Han har bott på xvägen i Haninge i flera år. Han har bott där tillsammans med sin ena dotter, född 1993. När polisen gjorde husrannsakan i deras bostad var han initialt inte hemma utan fick beskedet från sin dotter. Han minns inte händelsen så väl men han var stressad över situationen då. Han minns dock att han förhördes på plats när han kom hem och att förhöret var uppdelat i två delar. Att han inte berättade om den tredje datorn som stod i en garderob berodde på att han hade glömt den. Den datorn använder han för att lagra personliga filer och datorn är alltid påslagen för att han ska kunna komma åt filerna genom vpn-uppkoppling när han inte är hemma. Datorn var ansluten till en UPS, vilket är en samling batterier och skälet till det är att skydda datorn mot farliga under- och överspänningar som förekommit i området, vilket har förstört andra datorer.

Han känner generellt till tekniken för olovlig fildelning men det är inget han sysslar med då han är sysselsatt med annat, bl a sitt arbete. Han har nyligen startat ett företag som arbetar med elektroniska passersystem. Hans kunskaper om datorer bedömer han som relativt god. Han var inte vid aktuell tidpunkt inte användare av några fildelningssajter. I DC++ finns en bra tjatfunktion som han har använt för att hålla kontakt med många vänner.

E-postmeddelandet från powerbits, daterat 2007-04-17, är ett autogenererat meddelande som skickats till hans dåvarande e-postadress. Han vet inte varför han fått det men han har inte gjort någon förfrågan till dem utan vem som helst kan ha angett hans adress. E-postmeddelandena från SwePiracy, daterat 2007-05-09 och The Pirate Bay, daterat 2007-06-02, har han samma kommentar till. E-postmeddelandet 2008-01-21 (s 69 i Bilaga A) minns han inte och innehåller säger honom inget. E-postmeddelandet 2009-11-11 (s 67 i Bilaga A) förstår han inte och avsändaren Bengt Lindström vet han inte vem det är. E-postmeddelandet 2005-08-22 (s 54 Bilaga A) från Johan minns han inte och förstår inte innehållet i. E-postmeddelandet från Johan Scholin 2006-05-02 (s 59 Bilaga A) minns han inte då det var så länge sedan och innehållet säger honom inget. E-postmeddelandet från Fredrik Andersson 2005-08-14 (s 52 Bilaga A) säger honom inget och han gör ingen tolkning av innehållet.

Mappen "Micke" är hans mapp och innehåller bara saker som är hans. Han har dock ingen förklaring till varför det i denna mapp har hittats textmeddelande avseende användaruppgifter och lösenord för directconnect.se, nordic-network.se, powerbits.se och swepiracy.nu men han har inte haft konton där. Användarnamnet "brandis", som är angivet för samtliga är dock det han oftast använder men han är långt ifrån ensam om att använda det. Han förnekar att han haft konto hos powerbits och swepiracy. Han kan inte svara på vem som skulle haft intresse av att spara uppgifterna i hans mapp. Av uppgifterna i Bilaga A till förundersökningsprotokollet, sid A2, framgår att samtliga dokument ska varit skapade 2009-07-17, varför det är troligt att de kopierats in i vid ett och samma tillfälle.

Dokumentet med användaruppgifterna avseende hans olika IP-adresser hos Ownit, s 70 i Bilaga A till förundersökningsprotokollet, har han skapat utifrån den information han fått från Ownit. Han fick flera IP-adresser från Ownit eftersom den ursprungliga med nr 159 inte fungerade som den skulle. Han påtalade problemet med 159 ett flertal gånger under 2007 och 2008 sedan internetuppkopplingen hade slutat

fungera och han fick därför nya IP-adresser. Genom att manuellt knappa in IP-adressen kunde han välja vilken han använde. Med hänsyn till att lösenord inte behövs för att byta IP-adress så har han ingen bra förklaring till varför han skrev upp lösenordet. Ownit levererade en kollektiv bredbandstjänst till alla i hans bostadsrättsförening och betalningen för den gick genom föreningen. Som medlem i föreningen kunde han utan angivande av lösen använda varje annan medlems IP-adress, utan angivande av lösen. Även om han inte visste vilka nummer de andra hade var det inte svårt att lista ut eftersom han visste inom vilket spann de låg. De nya tilldelade IP-adresserna som han fick från Ownit (219 och 65) fungerade emellertid inte heller bra. Som medlem i bostadsrättsföreningens styrelse hade han dock tillgång till föreningens eget nr (22), vilket han använde och som fungerade bäst. För närvarande använder han dock nr 159 igen eftersom den adressen fungerar utan problem. Han minns inte om han tog upp frågan om sin kapade IP-adress i bostadsrättsföreningen men de hade möten med Ownit där de begärde rättelse av vissa brister.

DC++ , som fanns som en genväg på skrivbordet, använde han alltså för att tjatta med vänner. Hans minns idag inte på vilken dator programmet var installerat men det stämmer att han hade användarnamnet OwnitBrandis där. Han kan inte svara på vilka hubbar programmet startade upp mot men de kan ha varit de som framgår nederst på bilderna på sid 3 i Bilaga A till förundersökningsprotokollet och dessa kan ha ingått i ett nätverk. Han vet inte varför programmet har kopplat upp mot dessa hubbar men ofta är det fråga om förinställda hubbaradresser. Han har ingen kunskap om vad "op" står för i "op.abc_network".

När han i det inledande förhöret den 19 januari 2010 uppgav sig veta vad en DC-hubb var men att det inte är något han använt i sin dator och inte heller känna till att programvaran fanns i hans dator tänkte han inte klart p.g.a. den stressade situationen. Det är vidare stor skillnad på en DC-hubb och DC++. Det var ingen som frågade om han hade DC++ på sin dator.

Bredbandsleverantören Ownit har dessvärre oordning hos sig, bl a bestående i att de inte vet vilka deras användare är. Han har inte i någon av sina datorer installerat DC++. Det är vidare så att programmet inte behöver installeras utan det räcker att man har det på en USB-sticka.

Beträffande innehållet i skärmdumpar från datorn i garderoben, i vilken polisen i datorns utforskare fann ett hubbprogram för Direct Connect under filen "Hubb-backup", så vet han inte säkert hur det har kommit dit. Filen är skapad för backup och troligen har programmet lagts där av honom som en backup då han hjälpt någon med dennes dator. Han gör alltid en backup av datorns innehåll innan han tar sig an att titta på vad som är fel. Genom åren har han hjälpt många personer med problem med datorer och han tar inte ansvar för innehållet i deras datorer. Han har därför ingen förklaring till varför hubbnamnet är Stockholm International ABC-Network, varför hubbadressen är dc9.abc-network, eller något annat i denna backup.

Magnus Mårtensson har berättat följande.

Han arbetar som jurist på IFPI, vilket är en internationell organisation som företräder skivbolagen i ett 70-tal länder men han arbetar endast för den svenska verksamheten. Ett av föreningens uppdrag är att verka mot piratverksamhet. IFPI arbetar i det avseendet med bevissäkring men uppdrar åt ett externt företag att utföra arbetet. IFPI sätter upp förutsättningarna för det externa företaget som redovisar uppdraget i digitalt format. Därefter sammanställer IFPI en målsägandeangivelse.

I förevarande fall omfattar åtalsangivelsen endast ca 50 låtar per användare, vilka samtliga provnedladdades. Sedan låtarna provnedladdats föll några bort med anledning av oklara rättighetsförhållanden, varefter det återstod 225, vars rättigheter tillhör IFPIS:s medlemmar. Tillstånd att tillgängliggöra dessa låtar saknades.

Hubbar förekommer ofta i hubbnätverk. IFPI låter endast granska publika hubbnätverk. Dessa brukar dock ställa upp diverse villkor för att medge anslutning, såsom viss uppkopplingshastighet, eller viss minsta tillgängliga datamängd. Den som inte uppfyller villkoren slussas ofta vidare till en annan hubb. Varje hubb har en unik IP-adress men samma hubb kan anta olika namn vid skilda tillfällen. Det man ser visuellt bestäms av hubbägaren och kan alltså variera. Det visade sig även i den bevis-säkring som skedde i detta ärende då den hubb som IFPI externa uppdragstagare kommunicerade med angav flera olika hubbnamn. T ex fann man välkomstmeddelande från såväl dc7 som dc9. Välkomstmeddelandet anger det som hubbägaren vill att användaren för stunden ska se. Det enda som säkert kan konstateras är att hubben har en specifik IP-adress med ett unikt nummer.

Har fildelning varit möjlig genom uppkoppling mot NNs IP-adress?

Av den presenterade utredningen finner tingsrätten visat att den 11 juli 2009 var det genom uppkoppling mot IP-adressen 84.55.94.159 möjligt för allmänheten att olovligen tillgängliggöra sig 222 ljudupptagningar i form av digitala musikfiler.

Det är vidare utrett att abonnent för denna IP-adress var NN.

Har NN begått den åtalade gärningen?

NN har invänt att det inte är han som har främjat fildelningstjänsten utan att hans IP-adress har kapats (använts) av någon annan och för honom okänd person. Åklagaren har till vederläggande av NNs uppgifter i detta avseende åberopat omfattande skriftlig bevisning.

Tingsrätten noterar inledningsvis att då NN hördes av polisen i samband med att husrannsakan gjordes i hans bostad nämnde han inget om att hans IP-adress hade kapats av någon utomstående. Han reagerade inte heller då han fick

frågor om det kunde finnas programvara eller internetuppkoppling som möjliggjorde fildelning, utan svarade att såvitt han visste fanns inte sådan programvara. Han lämnade vidare oriktiga uppgifter beträffande antalet datorer i hushållet. Att han glömt att han hade en tredje dator är inte trovärdigt och leder snarare tanken till att han önskat undanhålla den från polisens kontroll.

I NNs dator har bl a sex textfiler hittats under filen "Micke". En fil innehåller användaruppgifter om Ownit, såsom numret till fyra olika IP-adresser han var innehavare av samt kundnummer och lösenord. Denna fil har NN känts vid och uppgett sig ha skapat. De andra fem filerna innehåller adresser till webbsajterna, directconnect.se, nordic-network.se, nordic-network.se/forum, powerbits.org och swepiracy.nu samt användarnamn och lösenord till varje sajt. Användarnamnet "Brandis" är gemensamt för samtliga medan lösenordet skiftar. Dessa fem textfiler har NN inte önskat kännas vid. Såvitt tingsrätten har förstått förekommer samtliga nu angivna webbsajter i fildelningssammanhang. Det ter sig svårt att se att någon annan person än NN har haft ett intresse av att spara dessa uppgifter i hans dator och under den personliga filen "Micke". Förekomsten av nu nämnda uppgifter i NNs dator indikerar att han haft konton på dessa webbsajter och att NN har befattat sig med eller i vart fall inte har varit främmande för att dela digitala filer på dessa sajter.

I NN dator har vidare ett flertal e-postmeddelanden hittats. Från "swepiracy.nu" bekräftas 2007-05-09 att mottagaren (nn@ownit.nu, vilket var NNs dåvarande e-postadress) har registrerat ett användarkonto. Från "powerbits.org" bekräftas 2007-04-17 till samma e-postadress att användaren "Brandis" har anmält denna adress som den nu gällande. Från "thepiratebay.org" bekräftas 2007-06-02 till samma e-postadress att användare "brandis1000" är välkommen som medlem. Dessa meddelanden bekräftar enligt tingsrättens uppfattning att NN har haft konton på webbsajterna "powerbits.org" och

”swepiracy.org” och ger ytterligare stöd för uppfattningen att NN har befattat sig med eller i vart fall inte har varit främmande för att dela digitala filer över internet. Övriga e-postmeddelanden, vilka i huvudsak utgör konversationer mellan den som kallar sig ”Micke” och som använder de e-postadresser NN har bekräftat vara hans och andra fysiska personer, är av sådant innehåll att konversationerna på olika sätt ger uttryck för att NN har befattat sig med fildelning genom användande av hubbar.

Att NN förnekar kännedom om de nu redovisade textfilerna och e-postmeddelandena och inte vill förstå vad innehållet anger undergräver trovärdigheten i vad han i övrigt har berättat.

Genom undersökning av den i beslag tagna hårddisken som hittades i dotterns garderob är det fastställt att denna innehöll ett hubbprogram för direct connect. Det hittades i utforskaren under fliken Person/Micke/hubbar/hubbackup/Stockholm-InternationalABC-network/. NN har gjort gällande att detta är en backup han har gjort av någon annans dator i samband med att han lagat denna. Han vet dock inte när det ska ha skett och han har inte lämnat några uppgifter om vems dator han skulle ha lagat. Vid en närmare undersökning har framkommit att hubbnamnet har varit ”Stockholm-Internationals-ABC-network och att hubbadressen har varit dc9.abc-network. Det framgår vidare att omdirigeringar har skett till dc7.abc-network, dc1.abc-network och dc14.abc-network. Det är vidare så att ett hälsningsmeddelande av liknande innehåll som erhöles vid bevissäkringen påträffades i den undersökta hårddisken.

Den omständigheten att NN fortfarande använder sig av IP-adressen 159 inger vidare vissa betänkligheter beträffande uppgifterna att adressen var kapad, i synnerhet sedan han i december 2011 fått klart för sig att den IP-adressen påstod ha använts i samband med olovlig fildelning.

Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att omständigheterna som talar för att NN har befattat sig med fildelning genom användande av hubbar är så många och så graverande för honom att hans invändning och redovisning kring omständigheterna att någon annan person har kapat hans IP-adress 159 framstår som en efterhandskonstruktion som kan lämnas utan avseende. Vid dessa förhållanden kan NN hållas ansvarig för vad tingsrätten enligt ovan funnit utrett ägde rum den 11 juli 2009.

Genom uppkoppling mot den hubb han administrerat, övervakat, kontrollerat och finansierat har han främjat och varit en nödvändig förutsättning för tillgängliggörandet av i vart fall 222 musikfiler den 11 juli 2009. Hans ansvar är att bedöma som medhjälp till brott mot upphovsrättslagen.

Påföljd

NN förekommer inte i belastningsregistret i något som har betydelse för påföljdsvalet i detta mål. Annat har inte framkommit än att han lever under ordnade sociala former.

När det gäller straffvärdet av den gärning NN döms för konstaterar tingsrätten att NN har haft ansvaret för en av flera hubbar som ingått i ett nätverk med tusentals användare. Vid bevissäkringen fanns vid en given tidpunkt 819 användare inloggade samtidigt med en sammanlagd mängd data om 118 terabyte. Den som administrerar och i övrigt kontrollerar en hubb utgör förutsättningen för att användarna olovligen ska kunna dela digitala filer. På grund härav är straffvärdet av NNs gärning så högt att påföljden inte kan stanna vid ett bötesstraff, även om antalet filer som genom bevissäkringen har funnits tillgängliga för fildelning har varit begränsat.

Straffvärdet är inte så högt att detta ensamt talar för en fängelsepåföljd. Svea hovrätt har emellertid i det s k Pirate bay-målet (deldom 2010-11-26 i mål B 4041-09) och i dom 2012-12-29 i mål B 4376-12 uttalat att upphovsrättsintrång genom fildelning i kommersiellt syfte bör anses vara sådant att påföljden normalt ska bestämmas till fängelse. I detta mål är inte påstått att NNs agerande har drivits av vinstsyfte. Tingsrätten anser, i likhet med åklagaren, därför att påföljden kan stanna vid villkorlig dom som ska förenas med ett bötesstraff.

Särskilda yrkanden

NN har i enlighet med sin inställning till ansvarsyrkandena bestritt förverkandeyrkandena.

Med hänsyn till utgången i målet och innehållet i de beslagtagna datorerna och hårddisken är förverkandeyrkandena lagligen grundade och ska bifallas.

Övrigt

Eftersom NN döms för ett brott som har fängelse i straffskalan ska han betala en avgift till brottsofferfonden.

Med hänsyn till sin ekonomiska situation ska NN betala vad som av allmänna medel har utgått för försvaret av honom.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (DV400)

Överklagande ställs till Svea hovrätt men ges in till tingsrätten senast den

I avgörandet har rådmannen Jan Bergman med nämnd deltagit. Tingsrätten är enig.